

Predmet C-115/08

Land Oberösterreich protiv ČEZ as

Zahtjev za prethodnim tumačenjem: Landesgericht Linz, Austrija

(Tužba radi prestanka stvarnog ili mogućeg smetanja u pogledu uživanja zemlje izazvanog aktivnostima nuklearne elektrane smještene na teritoriju druge države – Obveza toleriranja stvarne ili mogućeg smetanja izazvanog instalacijama koje su službeno dozvoljene od strane države članice u kojoj je podnesena tužba – Autorizacija koja je izdana u drugoj državi članici, a nije uzeta u obzir – jednako postupanje – načelo zabrane diskriminacije na temelju državljanstva prema EAEZ Ugovoru)

Ključni pojmovi

1. Pravo Zajednice – načela – jednakost postupanja – diskriminacija na temelju državljanstva – zabrana ć opseg - primjena prema EAEZ Ugovoru.
(Čl. 12. EZ)
2. Pravo Zajednice – izravni učinak – nadređenost – dužnost nacionalnog suda da nacionalno pravo tumači u skladu s pravom Zajednice.

Sažetak

U svjetlu navedenog, čini se kako bi bilo suprotno kako svrsi tako i ujednačenosti ugovora tolerirati diskriminaciju temeljem državljanstva, koja je zabranjena prema EZ Ugovoru temeljem članka 12 EZ unutar opsega primjene EAEZ Ugovora. Iako je načelo zabrane ikakve diskriminacije temeljem državljanstva unutar opsega primjene prava zajednice izričito propisano člankom 12 ono je opće načelo koje je također primjenjivo prema EAEZ Ugovoru.

Načelo zabrane diskriminacije temeljem državljanstva sprječava unutar opsega primjene EAEZ Ugovora primjenu zakonodavstva države članice, poput ovog u pitanju u glavnom postupku, prema kojem poduzeće koje posjeduje potrebu službeni autorizaciju rada nuklearne elektrane koja se nalazi na teritoriju druge države članice može biti predmet tužbe radi zabrane kojom bi se spriječilo stvarno ili moguće smetanje susjednom zemljištu koje izvire iz tog pogona dok

poduzeće koje ima industrijski pogon koji se nalazi u državi članici u kojoj je tužba podnesena i posjeduje službenu autorizaciju ne može biti predmet takve tužbe i može biti samo predmet tužbe radi naknade štete koja je nastala susjednom zemljištu.

(vidi točke 91-92 i 139, operativni dio 1)

Dužnost koju članci 10 EZ, i 192 EA, nameću državama članicama da poduzmu sve prikladne mjere, bilo općenite ili pojedinačne prirode, kako bi osigurale provedbu dužnosti koje proizlaze iz prava Zajednice važeća je za sve vlasti država članica, uključujući, u pogledu stvari u njihovoj nadležnosti, sudove.

Na nacionalnom sudu je da domaće zakonodavstvo koje mora primijeniti tumači, koliko je god moguće, na način koji je u skladu sa zahtjevima prava Zajednice. Ako takvo tumačenje u skladu s pravom Zajednice nije moguće, nacionalni sud dužan je u potpunosti primijeniti pravo Zajednice i zaštititi prava koje ono jamči pojedincima te izuzeti iz primjene, ako je potrebno, bilo koju odredbu sve dok bi njena primjena u okolnostima slučaja dovodila do rezultata koji su suprotni pravu Zajednice.

(vidi točke 138, 140, operativni dio 2)

Presuda Suda (Veliko vijeće)

27 listopad 2009

(Tužba radi prestanka stvarnog ili mogućeg smetanja u pogledu uživanja zemlje izazvanog aktivnostima nuklearne elektrane smještene na teritoriju druge države – Obveza toleriranja stvarne ili mogućeg smetanja izazvanog instalacijama koje su službeno dozvoljene od strane države članice u kojoj je podnesena tužba – Autorizacija koja je izdana u drugoj državi članici, a nije uzeta u obzir – jednako postupanje – načelo zabrane diskriminacije na temelju državljanstva prema EAEZ Ugovoru)

U predmetu C- 115/08

Zahtjev za prethodnim tumačenjem prema članku 234 EZ poslan od strane Landesgericht Linz (Austria), odlukom od 5. ožujka 2008., primljene na Sudu 17. ožujka 2008. u postupku

Land Oberösterreich

v

ČEZ as,

Sud (Veliko vijeće)

[izostavljeno]

donio je

Presudu

1. Konkretni zahtjev za prethodnim tumačenjem odnosi se na članak 10. UEZ, 12 UEZ, 28 i 43 UEZ.
2. Zahtjev je postavljen u tijeku spora između države Oberösterreich i ČEZ povodom stvarnog ili potencijalnog onečišćenja koje zbog ionizacijske radijacije prijeti poljoprivrednom zemljištu koja se nalaze u Austriji i pripada državi Oberösterreich te do kojeg dolazi iz nuklearne elektrane u Temelinu u Češkoj Republici kojom upravlja ČEZ.

Pravna pozadina

Zakonodavstvo Zajednice

EAEZ Ugovor

3. Prema drugom stavku članka 1. EA:

„Cilj Zajednice je da doprinosi podizanju životnog standarda u državama članicama i razvoju trgovačke razmjene sa drugim zemljama stvaranjem uvjeta za brzu uspostavu i rast nuklearne industrije.“

4. Članak 2 EA propisuje:

„Za postizanje ovog cilja Zajednica će u skladu s odredbama ovog Ugovora:

(b) ustanoviti, i osigurati primjenu, ujednačenih sigurnosnih standarda zaštite zdravlja radnika i javnosti

(c) poboljšati ulaganja u i osigurati, posebno potičući poduzetništvo, izgradnju osnovnih građevina potrebnih za razvoj atomske energije u Zajednici

5. Članci 30 EA do 39 EA čine Poglavlje 3 nazvano „Zaštita zdravlja“ Naslova II EAEZ Ugovora pod nazivom „Odredbe namijenjene poticanju napretka u području atomske energije.“

6. Članak 30 EA propisuje:

„Unutar Zajednice biti će ustanovljeni osnovni standardi zaštite zdravlja radnika i javnosti od opasnosti koje proizlaze iz ionizacijske radijacije.

Pojam osnovni standardi znači:

(a) najveće doze kompatibilne s adekvatnom sigurnošću

(b) najviši dopušteni stupanj izlaganja i zagađenja

7. Prema članku 31. EA:

„Komisija će odrediti osnovne standarde nakon što dobije mišljenje grupe stručnjaka koje će imenovati Znanstveni i tehnički odbor između znanstvenih stručnjaka, posebno javnozdravstvenih stručnjaka, iz država članica...

Nakon savjetovanja sa Parlamentom, Vijeće će, odlučujući kvalificiranom većinom na osnovi prijedloga Komisije koja će mu proslijediti mišljenja Odbora, propisati osnovne standarde.“

8. Članak 32 EA nalaže:

„Na zahtjev Komisije ili države članice osnovni standardi mogu biti izmijenjeni ili dopunjeni temeljem postupka iz članka 31.

Komisija ima obvezu ispitati bilo koji zahtjev takve vrste od strane države članice.“

9. Članak 33 EA nalaže:

„Svaka država članica će donijeti zakonske ili upravne odredbe koje osiguravaju postupanje u skladu s tako određenim osnovnim standardima...

Komisija će donijeti preporuke kako bi osigurala usklađenost odredaba primjenjivih u tom pogledu u državama članicama.

U tu svrhu, države članice će obavijestiti Komisiju o svim odredbama te vrste primjenjivim u trenutku stupanja na snagu ovog Ugovora te naknadnim predloženim odredaba iste prirode.

10. Izričaj članka 35 EA je kako slijedi:

„ Svaka država članica će ustanoviti institucije koje su nužne za stalnu kontrolu razine radijacije u zraku, vodi i zemlji i kontrolu postupanja u skladu sa osnovnim standardima.

Komisija će imati pravo pristupa takvim kontrolnim institucijama; može ispitivati njihovu djelovanje i učinkovitost“

11. Prema članku 36 EA:

„Nadležne vlasti će, kako bi Komisija bila obaviještena o razini radioaktivnosti koja bi mogla utjecati na stanovništvo, redovito izvještavati Komisiju o kontroli iz članka 35.

12. Članak 37 propisuje:

„Svaka država članica će predati Komisiji takve opće podatke koji se tiču bilo kakvog plana odlaganja bilo kakvog radioaktivnog otpada koji će omogućiti Komisiji da odredi je li vjerojatno da bi implementacija takvog plana dovela do zagađenja vode, zemlje ili zraka druge države članice.

Komisija će, nakon savjetovanja s grupom stručnjaka iz članka 3., o tome dati mišljenje u roku od šest mjeseci.“

13. Članak 38 EA propisuje:

„Komisija će dati preporuke državama članicama u odnosu na razinu radioaktivnosti u vodi, zraku ili zemlji.

Komisija će, u slučaju opasnosti, izdati direktive koje od država članica u pitanju zahtijevaju da poduzmu, u roku koji je odredila Komisija, sve mjere koje su nužne kako bi se spriječilo prekoračenje općih standarda i osiguralo poštivanje svih primjenjivih odredbi.

Ako takva država ne ispuni Komisijine direktive u propisanom roku, Komisija ili bilo koja država članica u pitanju mogu, bez obzira na odredbe članka 141 i 142, odmah uputiti stvar Sudu pravde.

14. U članku 192 EA stoji:

„Države članice će poduzeti sve općenite ili posebne mjere koje su sposobne osigurati poštivanje obveza koje proizlaze iz ovog Ugovora ili iz akata institucija Zajednice. One će pridonijeti ostvarivanju ciljeva Zajednice.

One će se suzdržati od bilo kakvih mjera koje bi mogle ugroziti ostvarivanje ciljeva ovih Ugovora.

Konvencija o nuklearnoj sigurnosti

15. Pristupanje Europske Atomske Energetske Zajednice Konvenciji o nuklearnoj sigurnosti donesenoj 17. lipnja 1994. odobreno je odlukom Komisije 1999/819/Euratom od 16. studenog 1999 (OJ 1999 L 318, p. 20). Sve države članice su također stranke Konvencije.
16. Treći Točka Deklaracije priključene Odluci 1999/819 dopunjenoj Odlukom Komisije 2004/491/Euratom od 29 travnja 2004 propisuje da „Zajednica ima nadležnosti, podijeljene sa državama članicama, u područjima uređenim člankom 7. i člancima 14 do 19 Konvencije u skladu s člankom 2(b) Ugovora o uspostavljanju Europske Atomske Energetske Zajednice i primjenjivim odredbama naslova II, poglavlja 3 pod nazivom „Zdravlje i sigurnost““.
17. Prema njenom članku 1(ii), ciljevi konvencije o nuklearnoj sigurnosti su, inter alia, „uspostaviti i održati u nuklearnim instalacijama učinkovite načine obrane protiv potencijalnih radioaktivnih opasnosti kako bi se zaštitilo pojedince, društvo i okoliš protiv štetnih učinaka ionizirajuće radijacije iz takvih instalacija.“
18. Članak 7. Konvencije o nuklearnoj sigurnosti propisuje:
 - „1. Svaka ugovorna stranka će uspostaviti i održavati zakonski i regulatorni okvir za očuvanje sigurnosti nuklearnih instalacija.
 2. Zakonski i regulatorni okvir će omogućiti:
 - (i) donošenje primjenjivih nacionalnih sigurnosnih zahtjeva i regulative
 - (ii) sustav licenciranja nuklearnih instalacija i zabranu vođenja nuklearnih instalacija bez dozvole

- (iii) sustav regulatorne inspekcije i ocjenjivanja nuklearnih instalacija kako bi osigurala poštivanje primjenjivih propisa i licencijskih uvjeta
- (iv) primjenu regulatornih odredbi i licencijskih uvjeta uključujući suspenziju, izmjenu ili opoziv.“

19. Članak 8(1) Konvencije propisuje:

„Svaka ugovorna stranka će osnovati ili odrediti regulatorno tijelo kojem će povjeriti implementaciju zakonodavnog i regulatornog okvira određenog člankom 7. i osigurati mu adekvatni autoritet, nadležnosti i financijske i ljudske resurse kako bi ispunilo svoje odgovornosti.“

20. Članak 14 Konvencije, pod nazivom „Procjena i verifikacija sigurnosti“ nalaže:

„Svaka ugovorna stranka će poduzeti prikladne korake kako bi osigurala da:

- (i) su provedene opsežne i sustavne sigurnosne procjene prije konstrukcije i dodjele nuklearnih instalacija te kroz vrijeme njihovog postojanja. Takve procjene će biti dobro dokumentirane, naknadno dopunjene u svjetlu iskustva s njihovim funkcioniranjem i značajnih novih informacija i procijenjen od strane regulatornog tijela.
- (ii) je verifikacija kroz analizu, nadzor, testiranje i inspekciju provedena kako bi se osiguralo da će fizičko stanje i rad nuklearnih instalacija nastaviti biti u skladu s njihovim dizajnom, primjenjivim nacionalnim sigurnosnim zahtjevima i radnim ograničenjima i uvjetima.“

21. Članak 15. Konvencije o nuklearnoj sigurnosti nazvan „Zaštita od radijacije“ propisuje:

„Svaka ugovorna stranka će poduzeti prikladne korake kako bi osigurala da će u svim izvedbenim fazama izloženost radnika i javnosti radijaciji koja izvire iz nuklearnih instalacija biti

održavana na najnižem nivou koji je razumno ostvariv i da niti jedan pojedinac neće biti izložen radijaciji koja prelazi propisana nacionalne ograničenja doza.“

22. Članci 16 do 19 iste konvencije, naslovljeni „Pripremljenost u slučaju opasnosti“, „Položaj“, „Dizajn i konstrukcija“ i „Djelovanje“ propisuju obveze vezane uz ta pitanja.

Direktiva 96/29/Euratom

23. Direktiva Vijeća 96/29/Euratom od 13. svibnja 1996 propisuje osnovne sigurnosne standarde za zaštitu zdravlja radnika i javnosti od opasnosti koje dolaze od ionizacijske radijacije usvojena je temeljem članka 31 EA i 32 EA.

24. Prema članku 2(1) te direktive:

„Direktiva je primjenjiva na sve postupke koji uključuju rizik od ionizacijske radijacije koja izvire iz umjetnog izvora ili prirodnog izvora radijacije u slučajevima gdje prirodni radionukleoidi jesu ili su bili obrađeni u svjetlu njihovih radioaktivnih, fuzijskih ili produktivnih svojstva, imenom:

- (a) proizvodnja, obrada, postupanje, upotreba, držanje, čuvanje, prijenos, uvoz i izvoz iz Zajednice i rješavanje radioaktivnih supstanci;
- (b) korištenje bilo kakve električne opreme koja emitira ionizacijsku radijaciju i sadrži komponente koji rade na potencijalnoj razlici od više od 5 kV;
- (c) bilo koja druga praksa određena od strane države članice.“

25. Članak 4(1)(a) iste direktive, naslovljen „Autorizacija“ propisuje:

„Osim u slučajevima određenim ovim člankom, svaka država članica će ishoditi autorizaciju sljedećih postupaka:

- (a) upotreba i dekomisija bilo kojeg pogona za obogaćivanje nuklearnog goriva

26. Članak 6(3) Direktive 96/29 propisuje:

„Uz to, svaka država članica će osigurati da:

- (a) u kontekstu optimizacije sva izlaganja biti će na najnižoj razini koja je razumno ostvariva, uzimajući u obzir ekonomske i društvene čimbenike;
- (b) bez predrasuda prema članku 12. zbroj doza iz svih bitnih postupanja neće prelaziti granicu doze izlaganja radnika, osoba na praksi, studenata te građanstvo koja je propisana ovim Naslovom.

27. Članak 13 ove direktive uglavljuje granice doza koje treba poštivati prema građanstvu.

28. Prema Glavi VIII iste direktive nazvane „Provedba zaštite od radijacije za stanovništvo u normalnim okolnostima“, njen članak 43. nazvan „Osnovna načela“ propisuje:

„Svaka država članica će osigurati uvjete koji su nužni za osiguranje najbolje moguće zaštite stanovništva na osnovi načela propisanih u članku 6. i primjenu temeljnih načela koja uređuju praktičnu zaštitu stanovništva.“

29. Članak 44. Direktive 96/29 nazvan „Uvjeti autorizacije postupaka koji sadrže rizik od ionizacijske radijacije stanovništva“ propisuje:

„Praktična zaštita stanovništva u normalnim okolnostima od postupaka koji su podložni prethodnoj autorizaciji uključuje sve postupke i istraživanja radi otkrivanja i uklanjanja čimbenika koji su, u tijeku bilo kakvog postupanja koje uključuje izlaganje ionizirajućoj radijaciji, u mogućnosti proizvesti rizik izlaganja stanovništva koji se ne može zanemariti sa stajališta zaštite od radijacije. Takva zaštita uključuje sljedeće zadatke:

- (a) pregled i odobravanje planova za instalacije koji sadrže rizik izlaganja i predloženih lokacija takvih instalacija unutar teritorija u pitanju sa stajališta zaštite od radijacije

(b) odobrenje rada takvih novih instalacija uvjetovano osiguranjem adekvatne zaštite protiv bilo kakvog izlaganja ili radijacijskog zagađenja koje se može proširiti izvan parametara, uzimajući u obzir, ako su bitne, demografske, meteorološke, geološke, hidrološke i ekološke uvjete;

(c) ispitivanje i odobrenje planova za otpuštanje radioaktivnih izljeva.

Ove obveze biti će izvršene u skladu sa pravilima propisanim od strane nadležnih tijela na temelju opsega rizika izlaganja.“

30. Članak 45. te direktive, nazvan „Procjene populacijskih doza“ propisuje:

Nadležna tijela će:

(a) osigurati da su procjene doza iz postupaka u članku 44. što je više moguće realističnije za stanovništvo u cjelini i za referentne grupe stanovništva na svim mjestima gdje se takve grupe pojavljuju;

(b) odlučiti o učestalosti procjena i poduzeti sve nužne korake kako bi identificirala referentne grupe stanovništva, uzimajući u obzir učinkovite putove transmisije radioaktivnih supstanci;

(c) osigurati, uzimajući u obzir radiološki rizike, da procjene stanovništva uključuju:

- procjene doza iz vanjske radijacije, upućujući na, gdje je to prikladno, kvalitetu radijacije u pitanju
- procjenu unosa radionuklida, upućujući na prirodu radionuklida te, gdje je nužnu, njihova fizička i kemijska stanja i ocjenu aktivnosti i koncentracije tih radionuklida;
- procjena doza koju referentne grupe mogu primiti i specifikacija karakteristika tih grupa.

- (d) osigurati vođenje zabilješki koje se odnose na mjerenje vanjskog izlaganja, procjena unosa radionuklida i radioaktivnog zagađenja kao i rezultata procjene doza primjenjivih od strane referentnih grupa i stanovništva.

31. Članak 46 iste direktive propisuje pod naslovom „Inspekcija“:

„U odnosu na zaštitu zdravlja stanovništva svaka država članica će osnovati sustav inspekcija kako bi osigurala primjenu odredbi koje su donesene u skladu s ovom Direktivom te pokrenuti sustav nadzora u području zaštite od radijacije.“

32. Članak 47(1) Direktive 96/29, nazvan „Odgovornosti poduzeća“, propisuje:

„Svaka država članica će od poduzeća zaduženog za postupke iz čl. 2. tražiti da ih provodi u skladu s načelima zaštite zdravlja stanovništva i području zaštite od radijacije i posebno da unutar svojih pogona izvršava sljedeće zadatke:

- (a) postizanje i održavanje optimalnog nivoa zaštite okoliša i stanovništva
- (b) provjera učinkovitosti tehničkih naprava za zaštitu okoliša i stanovništva
- (c) odobravanje rada, sa stajališta nadzora zaštite od radijacije, opreme i postupaka za mjerenje i procjenu, kao što je prikladno, izlaganja i radijacijskog zagađenja okoliša i stanovništva;
- (d) redovita kalibracija instrumenata za mjerenje i redovita provjera njihove ispravnosti i ispravne uporabe.

33. Članci 48. do 53. direktive, koji je dio Glave IX, odnose se na intervencije u slučaju radiološke opasnosti.

34. Članak 54. iste direktive propisuje:

„Ova Direktiva uspostavlja osnovne sigurnosne standarde za zaštitu zdravlja radnika i građanstva od opasnosti koja dolazi od ionizirajuće radijacije sa ciljem njihove ujednačene primjene u državama članicama. Ako bi država članice usvojila ograničenja doza koja su stroža od ovih propisanih u ovoj Direktivi o tome će obavijestiti Komisiju i države članice.“

35. Zajedničko je stajalište da Republika Austrija nije poslala takvu informaciju Komisiji ili drugim državama članicama.

Nacionalno zakonodavstvo

36. Članak 364(2) austrijskog građanskog zakonima propisuje:

„Vlasnik zemlje može zabraniti svom susjedu da proizvodi učinke, koji proizlaze iz njegove zemlje, putem izljeva, dima, plinova, topline, mirisa, buke, vibracija i slično, ako prelaze normalne lokalne razine i značajno utječu na uobičajenu upotrebu zemlje. Izravna transmisija, bez posebnog prava, je nezakonita u svim okolnostima.“

37. Članak 364a ABGB-a propisuje:

„No, ako je smetnja uzrokovana, prelazeći taj nivo, od strane rudarskog pogona ili službeno ovlaštenog pogona na toj susjednoj zemlji, vlasnik zemlje ima samo ovlast pokrenuti sudski postupak za naknadu uzrokovane štete, čak i tamo gdje je šteta uzrokovana okolnostima koje nisu bile uzete u obzir u postupku službene autorizacije.“

Spor u glavnom postupku i njegova pozadina

38. Država Oberösterreich je vlasnik zemlje koja se upotrebljava za poljoprivredu i poljoprivredna testiranja na kojem se nalazi poljoprivredna škola. Zemlja se nalazi oko 60 km od nuklearne elektrane u Temelinu u Češkoj Republici, 50 km od austrijske granice.

39. Elektranom upravlja češko poduzeće za opskrbu energijom ČEZ, društvo ograničene odgovornosti osnovano prema češkom pravu u kojem država kontrolira većinski dioničarski paket.

40. Izgradnju i izvedbu temelinske elektrane dozvolile su češke vlasti 1985., a s radom je na pokusnoj osnovi počela 9. listopada 2000.
41. U 2001 država Oberösterreich i ostali privatni vlasnici podnijeli su tužbe Landesgericht u Linzu temeljem članka 364(2) ABGB-a tražeći od suda da naredi ČEZ-u da zaustavi moguće ili stvarno smetanje vezano uz moguću ionizirajuću radijaciju iz elektrane.
42. Prema državi Oberösterreich, radioaktivnost koja proizlazi iz normalnog rada te nuklearne elektrane ili, u svakom slučaju, rizik zagađenja uzrokovan radom i potencijalnim kvarom elektrane predstavljaju trajnu smetnju normalne uporabe njihove zemlje. Zahtjevi za podnošenje tužbe, pa i preventivne, za prestanak smetnje su stoga zadovoljeni.
43. Štoviše, temlinski pogon je bio predmet pregovora između Republike Austrije i Češke Republike. Protokol koje proizašao iz tih pregovora potpisan je u Melku (Austrija) 12 prosinca 2000. Te dvije države su 29. studenog 2001 prihvatile dokument poznat kao „Zaključci pregovora u Melu i naknadni razvoj“ na koji se poziva i zajednička deklaracija Češke Republike i Republike Austrije koja se odnosi na bilateralni sporazum u vezi temelinske nuklearne elektrane koji je priključen konačnoj verziji Ugovora o pristupanju 10 novih država članica, uključujući Češku Republiku, potpisan u Ateni 16. travnja 2003 godine u kojem obje države izjavljuju kako će obaviti niz bilateralnih pregovora određenih u zaključcima.
44. Od 2003. temelinska nuklearna elektrana radi punim kapacitetom.
45. Prema Komunikaciji od 6. studenog 2002 koju je Komisija uputila Vijeću i Europskom Parlamentu: Nuklearna sigurnost u Europskoj Uniji (COM(2002) 605 final) nakon usvajanja rezolucije Vijeća u Kelnu od 3. i 4. lipnja 1999., u pregovorima koji su prethodili pristupanju 10 novih država članica u 2004. gdje je posebna pažnja posvećena je pitanju nuklearne sigurnosti elektranama u državama kandidatkinjama, Komisija je zatražena da osigura primjenu visokih sigurnosnih standarda i Središnjoj i Istočnoj Europi. Procjena koja je izvršne dovela je do dekomisije nekih nuklearnih reaktora i preporuke o poboljšanju nekih drugih kako bi ih se

podiglo na razinu sigurnosti usporedivoj onoj koja prevladava u EU za slične reaktore, čija provedbu su nadgledali Komisija i Vijeće (vidi posebno točku 4. uvida u tu komunikaciju i njene točke 1.1(b) i 3.2).

46. Usporedno sa postupkom u Melku, u kojem je Komisija igrala aktivnu ulogu u promicanju dijaloga između čeških i austrijskih vlasti, izvršena je procjena sigurnost temelinske nuklearne elektrane od strane Komisije i Vijeća, kao i drugih nuklearnih pogona u zemljama kandidatkinjama, i rezultat te procjene je pokazao da je temelinska nuklearna elektrana, podložno provedbi predloženih preporuka, pokazala zadovoljavajući nivo nuklearne sigurnosti (vidi točku 1.1(b) te komunikacije).
47. Štoviše, kao što ukazuje točka 5.3.2. Komisijske Komunikacije: Sažetak aktivnosti provedenih tijekom 2004 i 2005 u provedbi Glave II, Poglavlja 3 do 10 Euratom Ugovora od pristupanja Češke Republike Europskoj Uniji u Temelinu su 2004 i 2005 izvršene provjere u skladu s člankom 35 EA.
48. Komisija je 24. studenog 2005 izdala mišljenje o planu odlaganja radioaktivnog otpada, koji je nastao zbog prepravki na mjestu temelinske nuklearne elektrane, u Češkoj Republici, u skladu s člankom 37 Euratom Ugovora. Komisija je u mišljenju zaključila da, inter alia, „implementacija plana odlaganja radioaktivnog otpada u bilo kojoj formi koji je nastao zbog prepravki na mjestu temelinske nuklearne elektrane.“ tijekom normalnog rada i u slučaju nesreće tipa i veličine razmatranih u Općim podacima ne bi trebala dovesti do radioaktivnog zagađenja koje je značajno sa stajališta zdravlja, vode, zemlje, zraka druge države članice.“
49. 3. studenog 2006. dva reaktora temelinske elektrane su bila predmet inspekcije koja je našla da su u skladu sa važećim zakonodavstvom; u tom smislu donesena je konačna deklaracija.

Pitanja iz zahtjeva za prethodnim tumačenjem

50. Landesgericht Linz tvrdi da je, prema postojećoj sudskoj praksi, članak 364a AGBG-a, koji zabranjuje tužbe radi prekida smetanja koja izviru iz pogona kojima je dana prethodna službena

autorizacija, također primjenjiv u odnosu na pogone koje je autorizirala strana vlast kada se čini da je smetnja u pitanju dopuštena međunarodnim pravom, a uvjeti prema kojima je autorizacija dana u državi porijekla su, u biti, ekvivalentni onima koji vrijede u Austriji.

51. No, Oberster Gerichtshof je u presudi od 4. lipnja 2006 je našao da isključivo dozvole koje su odobrile austrijske vlasti ulaze u opseg primjene članka 364a. Zauzeo je stajalište da je relevantna odredba utemeljene isključivo na uvažavanju različitih nacionalnih interesa te kako nije bilo razloga zašto bi austrijsko pravo ograničilo zemljišna prava austrijskih vlasnika isključivo u interesu zaštite stranog gospodarstva i javnih interesa druge države.

52. Prema Landesgericht u Linzu takvo stajalište Oberster Gerichtshof-a moglo bi biti suprotno pravu Zajednice jer diskriminira između pogona koji su dobili službenu dozvolu od strane austrijskih vlasti i onih koji su dobili dozvolu od vlasti drugih država članica.

53. Uzimajući u obzir da niti EZ niti EAEZ Ugovori kao ni sekundarno pravo koje iz njih proizlazi sadrže pravila koja uređuju autorizaciju nuklearnih elektrana i priznavanje takvih dozvola u državama članicama različitih od onih koje su ih izdale, nacionalni sud pokušava utvrditi krši li takva diskriminacija članak 10 EZ, 12 EZ, 28 EZ ili 43EZ.

54. U takvim okolnostima, Landesgericht u Linzu odlučio je prekinuti postupak i Sudu uputiti zahtjev za prethodnim tumačenjem sa sljedećim pitanjima:

„1. (a) Predstavlja li mjeru s istovrsnim učinkom u smislu članka 28 EZ ako je poduzeće koja upravlja elektranom u državni članici u skladu s pravom te države i odgovarajućim odredbama prava Zajednice, temeljem kojih proizvodi energiju koju dostavlja različitim državama članicama, prisiljeno, temeljem zabrane vezane uz moguće smetnje koje izviru iz te elektrane donesene presudom suda susjedne države članice – koja je primjenjiva u svim državama članicama temeljem Uredbe (EZ) No. 44/201 o nadležnosti i priznanju presuda u građanskim i trgovačkim pitanjima – poduzeti promjene u tom pogonu kako bi ga uskladio sa tehničkim pravilima druge države članice ili čak – ako je zbog složenosti elektrane te prilagodbe nemoguće poduzeti – zaustaviti rad u tom pogonu u situaciji gdje tom sudu, zbog tumačenja

nacionalnih odredbi koje je dao najviši sud te zemlje, nije dopušteno da uzme u obzir postojeću dozvolu za rad dodijeljenu od strane vlasti države članice u kojoj je elektrana smještena, čak iako bi u obzir uzeo dozvolu za rad pogona dodijeljenu od strane domaćih vlasti što bi spriječilo donošenje presude o zabrani rada pogona koji djeluje temeljem takve dozvole?

(b) Treba li razloge opravdanja propisane EZ Ugovorom tumačiti tako da znače da je zakonito, u svakom slučaju, zakonskim odredbama države članice razlikovati između autorizacije pogona dodijeljene od strane domaćih vlasti i onih dodijeljenih od strane vlasti druge države članice dok je ta razlika motivirana željom da se zaštiti samo nacionalna ekonomija, ali ne i ekonomija druge države članice kako je to čisto ekonomski motiv koji u kontekstu temeljenih sloboda nije priznat kao vrijedan zaštite?

(c) Trebaju li se osnove opravdanja propisane EZ Ugovorom i odgovarajuće načelo razmjernosti tumačiti kao da znače da je općenita razlika koja prema pravu države članice postoji između autorizacije pogona dodijeljene od strane domaćih vlasti i autorizacije pogona dodijeljene od vlasti druge države članice nezakonita per se zato jer rad pogona koji je dozvoljen od strane vlasti države članice u kojoj je smješten mora biti ocijenjen od strane suda druge države članice u svakom pojedinačnom slučaju temeljem stvarne opasnosti koju predstavlja rad pogona za javnu politiku, javnu sigurnost, javno zdravlje ili na temelju drugog priznatog prevladavajućeg zahtjeva ili javnog interesa.

(d) Uzimajući u obzir načelo razmjernosti koje se mora razmotriti u kontekstu opravdavajućih osnova nalaze li se sudovi države članice pod obvezom, u svakom slučaju, smatrati postojeću autorizaciju pogona izdanu u državi članici u kojoj je smješten kao autorizaciju pogona izdanu od strane domaćih vlasti ako je u pravnim terminima autorizacija izdana u državi članici gdje se nalazi pogon ekvivalentna toj autorizaciji izdanoj od strane domaćih vlasti?

(e) U svrhu razmatranja prethodnih pitanja, je li važno što je pogon koji je autoriziran u državi članici u kojoj se nalazi nuklearna elektrana, ako, u drugoj državi članici u kojoj je treba

odlučiti o tužbi radi zabrane prijetećeg smetanja koje izvire iz nuklearne elektrane, rad takve vrste pogona nije dopušten *per se*, čak iako tamo druga nuklearna postrojenja rade?

(f) Ako tumačenje nacionalnih odredbi koje je opisano u Pitanju 1(a) suprotno članku 28 EZ, jesu li nacionalni sudovi države članice u kojoj su takve tužbe o zabrani u tijeku dužni tumačiti domaće pravo na način koji odgovara pravu Zajednice tako da je pojam „službeno dozvoljen pogon“ može uključivati kako postojeću autorizaciju izdanu od strane domaćih vlasti tako i one izdane od vlasti druge države članice?

2. (a) Je li sukladno zabrani ograničenja slobode poslovnog nastana državljanina država članica na teritoriju drugih država članica propisane člankom 43 EZ da poduzeće koje upravlja elektranom u državi članici u skladu sa pravom te države članice i relevantnim odredbama prava Zajednice bude prisiljeno, temeljem zabrane u pogledu potencijalne smetnje koja izvire iz te elektrane koja je određena presudom suda susjedne države članice, koja je primjenjiva u svim državama članicama temeljem Uredbe (EZ) No. 44/2001 o nadležnosti i priznanju presuda u građanskim i trgovačkim pitanjima – poduzeti promjene u tom pogonu kako bi ga uskladio sa tehničkim pravilima druge države članice ili čak – ako je zbog složenosti elektrane te prilagodbe nemoguće poduzeti – zaustaviti rad u tom pogonu u situaciji gdje tom sudu, zbog tumačenja nacionalnih odredbi koje je dao najviši sud te zemlje, nije dopušteno da uzme u obzir postojeću dozvolu za rad dodijeljenu od strane vlasti države članice u kojoj je elektrana smještena, čak iako bi u obzir uzeo dozvolu za rad pogona dodijeljenu od strane domaćih vlasti što bi spriječilo donošenje presude o zabrani rada pogona koji djeluje temeljem takve dozvole?

(b) Treba li se osnove temeljem kojih se može ograničiti sloboda poslovnog nastana tumačiti kao da znače da je nezakonito, u svakom slučaju, razlikovati u pravu države članice između autorizacija za pogone izdane od domaćih vlasti i onih izdanih od vlasti druge države članice dok je takvo razlikovanje motivirano željom da se zaštiti samo nacionalna ekonomija, ali ne i ekonomija druge države članice kako je to čisto ekonomski motiv koji u kontekstu temeljenih sloboda nije priznat kao vrijedan zaštite?

(c) Trebaju li se razlozi ograničenja slobode poslovnog nastana propisane EZ ugovorom, a posebno načelo razmjernosti tumačiti kao da znače da je općenita razlika koja prema pravu

države članice postoji između autorizacije pogona dodijeljene od strane domaćih vlasti i autorizacije pogona dodijeljene od vlasti druge države članice nezakonita *per se* zato jer rad pogona koji je dozvoljen od strane vlasti države članice u kojoj je smješten mora biti ocijenjen od strane suda druge države članice u svakom pojedinačnom slučaju temeljem stvarne opasnosti koju predstavlja rad pogona za javnu politiku, javnu sigurnost, javno zdravlje ili na temelju drugog priznatog prevladavajućeg zahtjeva ili javnog interesa.

(d) Uzimajući u obzir načelo razmjernosti koje se mora razmotriti u kontekstu opravdanog ograničenja slobode poslovnog nastana nalaze li se sudovi države članice pod obvezom, u svakom slučaju, smatrati postojeću autorizaciju pogona izdanu u državi članici u kojoj je smješten kao autorizaciju pogona izdanu od strane domaćih vlasti ako je u pravnim terminima autorizacija izdana u državi članici gdje se nalazi pogon ekvivalentna toj autorizaciji izdanoj od strane domaćih vlasti?

(e) U svrhu razmatranja prethodnih pitanja, je li važno što je pogon koji je autoriziran u državi članici u kojoj se nalazi nuklearna elektrana, ako, u drugoj državi članici u kojoj je treba odlučiti o tužbi radi zabrane prijetećeg smetanja koje izvire iz nuklearne elektrane, rad takve vrste pogona nije dopušten *per se*, čak iako tamo druga nuklearna postrojenja rade?

(f) Ako tumačenje nacionalnih odredbi koje je opisano u Pitanju 2(a) suprotno članku 43 EZ, jesu li nacionalni sudovi države članice u kojoj su takve tužbe o zabrani u tijeku dužni tumačiti domaće pravo na način koji odgovara pravu Zajednice tako da je pojam „službeno dozvoljen pogon“ može uključivati kako postojeću autorizaciju izdanu od strane domaćih vlasti tako i one izdane od vlasti druge države članice?

3. (a) Dolazi li do zabranjene neizravne diskriminacije temeljem državljanstva u smislu članka 12. EZ ako sudovi države članice uzmu u obzir autorizaciju pogona izdanu od strane domaćih vlasti u kontekstu privatne tužbe radi zabrane podnesene protiv tog pogona zbog čega će taj zahtjev za prestankom rada pogona ili njegovom promjenom biti odbačen, ali ne uzmu u obzir u kontekstu takve tužbe radi zabrane autorizacije pogona smještenog u drugoj državi članici izdanog od vlasti te države članice?

(b) Ulazi li takva diskriminacija u opseg primjene Ugovora kako utječe na pravne uvjete pod kojima poduzeća koja upravljaju takvim instalacijama mogu osnovati poslovni nastan u državi članici EU kao i pravne uvjete prema kojima takva poduzeća mogu proizvoditi struju i dostavljati je drugim državama članicama EU tako da je u najmanju ruku neizravno povezna sa primjenom temeljnih sloboda?

(c) Može li se takva diskriminacija opravdati objektivnim razlozima znajući da relevantni sudovi države članice ne provode pojedinačne procjene koje u obzir uzimaju činjenice na kojima se temelje autorizacija pogona u državi članici u kojem se nalazi? Ne bi li bilo sukladno načelu razmjernosti – u najmanjem pogledu ako je ispunjen uvjet da je autorizacija uglavnom ekvivalentna, sa pravnog stajališta, autorizaciji pogona izdanoj od strane domaćih vlasti – da sud druge države članice u obzir uzme autorizaciju koju je izdala vlast države članice u kojoj je pogon smješten?

(d) Ako tumačenje nacionalnih odredbi koje je opisano u Pitanju 3(a) suprotno članku 12 EZ jesu li sudovi država članica pred kojima se nalazi takva tužba o zabrani obvezni tumačiti domaće pravo na način koji se sukladan pravu Zajednice tako da se pojam „službeno dozvoljeni pogon“ može odnositi kako na postojeće autorizacije izdane od strane domaćih vlasti tako i one izdane os vlasti druge države članice?

4. (a) Primjenjuje li se načelo lojalne suradnje iz članka 10. EZ koje se odnosi na primjenu prava Zajednice i na odnose među državama članicama.

(b) Proizlazi li iz načela lojalne suradnje da država članica ne smije učiniti korištenje javnim ovlastima drugih država članica težim ili čak nemogućim i primjenjuje li se ovo, posebno, na odluke država članica koje se odnose na planiranje, izgradnju i rad nuklearnih elektrana na njihovom teritoriju?

(c) Ako je tumačenje nacionalnog prava opisano u pitanju 4(a) suprotno članku 10 jesu li sudovi države članice pred kojima se nalazi takva tužba radi zabrane obvezni tumačiti domaće pravo na način u skladu s pravom Zajednice tako da se pojam „službeno dozvoljeni pogon“ može

odnositi kako na postojeće autorizacije izdane od strane domaćih vlasti tako i one izdane os vlasti druge države članice?

Prethodna razmatranja

55. Prema austrijskoj Vladi, nacionalni sud dao je netočan opis članka 364a AGBG-a. Sudska praksa je u biti takva da autorizacije izdane u Austriji također ne ulazi u opseg primjene te odredbe ako su izdane poštujući postupak koji susjedu nije dopustio status stranke ili gdje se radilo o ozbiljnoj smetnji ili riziku za život ili zdravlje. Razlika u postupanju opisana od strane nacionalnog suda stoga ne postoji.

56. Država Oberösterreich tvrdi da je, suprotno onom što je navedeno u zahtjevu za prethodnim tumačenjem, pojam „službeno dozvoljeni pogon“ u članku 364a ABGB-a također primjenjiv na autorizacije izdane od strane druge države. To bi bio slučaj kada je smetnja dozvoljena prema međunarodnom pravu, gdje su postojeći uvjeti autorizacije u državi članici gdje se nalazi pogon ekvivalentni onima propisanim u državi gdje je tužba podnesena i gdje je vlasniku ugrožene zemlje bilo omogućeno sudjelovanje u svojstvu stranke u postupku autorizacije. No, u konkretnom slučaju, neosporno je kako nuklearna elektrana ne može biti autoriziran prema austrijskom pravu, kako autorizacija izdana ČEZ-u ne zadovoljava tehničke standarde ili proceduralne zahtjev trenutno na snazi i da država Oberösterreich nije bila u mogućnosti sudjelovati u postupku autorizacije u pritužbu.

57. No, mora se imati na umu kako nije na Sudu da odlučuje o tumačenju nacionalnih odredbi jer takvo tumačenje spada u isključivu nadležnost nacionalnih sudova. Stoga, Sud, kada mu je nacionalni sud uputio pitanje, mora svoje tumačenje temeljiti na tumačenju nacionalnog prava kako je opisano od strane tog suda (vidi u tom smislu, inter alia, predmet C-360/06 *Heinrich Bauer Verlag* [2008] EZR I-7333, točka 15 i citiranu sudsku praksu).

Pitanja iz upućenog zahtjeva za prethodnim tumačenjem

Prethodna razmatranja

58. Kao što pokazuje sam tekst pitanja iz zahtjeva za prethodnim tumačenjem nacionalni sud ih je postavio na temelju pretpostavke da će odluka koju bi morao donijeti da naredi ČEZ-u da prilagodi temelinsku nuklearnu elektranu ili čak prekine njen rad ako zahtijevane prilagodbe ne bi bile moguće nositi snagu koju u svim državama članicama imaju odluke donesene u skladu s Uredbom No 44/2001.
59. U svojim razmatranjima, češka vlada je uložila dva prigovora na ovakvu pretpostavku.
60. Na prvom mjestu, osporava da su odredbe Uredbe No. 44/2001 primjenjive na ovako razmatrane sudske odluke. Članak 66(1) te uredbe, u načelu, isključuje primjenu tih odredbi gdje su, kao što je ovdje, pravni postupci pokrenuti prije stupanja na snagu te uredbe. Štoviše, niti jedna od dvije iznimke u članku 66(2) nije primjenjiva ovdje. Prvo, tužba u glavnom postupku je podnijeta tek nakon stupanja na snagu Briselske Konvencije od 27. rujna 1986. o nadležnostima i primjeni sudskih presuda u građanskim i trgovačkim stvarima između dvije države u pitanju. Drugo, nadležnost austrijskih sudova u konkretnom slučaju izvire ne iz pravila o nadležnosti propisan Poglavljem II te uredbe već isključivo iz domaćih odredbi koje se temelje na pravnom domicilu tužitelja u glavnom postupku.
61. Na drugom mjestu, češka vlada tvrdi da, čak iako odredbe Uredbe No. 44/2001 nisu primjenjive, članak 34(1) te uredbe, koji propisuje da presuda neće biti priznata gdje je takvo priznanje očigledno suprotno javnoj politici u državi članici u kojoj se traži priznanje, je u konkretnom slučaju primjenjiv pred češkim sudovima.
62. U svjetlu odgovora koji je kasnije dan na pitanja postavljena od strane nacionalnog suda, nije nužno odlučiti o prigovorima koje je dala češka vlada niti, općenitije, o tumačenju odredaba Uredbe No 44/2001.

Dopustivost pitanja postavljenih u prethodnom zahtjevu

63. Država Oberösterreich tvrdi da su postavljena pitanja nedopustiva temeljem dvije osnove.

64. Prvo, suvišna dužina pitanja i činjenica da navode veliki broj argumenata i činjenica onemogućava pružanje jasnog odgovora.
65. No, Sud drži da su činjenice i pravna pitanja u obrazloženju iz rješenja o pokretanju prethodnog postupka i u samim pitanjima takva da mu omogućavaju korištenje svojim ovlastima.
66. Drugo, Država Oberösterreich tvrdi da ne postoje dovoljne poveznice između situacije u pitanju u glavnom postupku i prava Zajednice iz čega slijedi da su postavljena pitanja umjetne ili hipotetske prirode.
67. Sud naglašava da je pitanje ulazi li situacija poput ove u glavnom postupku u opseg primjene odredaba Zajednice na koje se poziva nacionalni sud materijalno pitanje koje se odnosi na njihovo tumačenje iz čega slijedi da bilo kakve sumnje u tom pogledu ne utječu na dopuštenost postavljenih pitanja.
68. Iz navedenog slijedi da je zahtjev za prethodnim tumačenjem dopustiv.

Identifikacija odredaba prava Zajednice koje zahtijevaju tumačenje

69. U svojoj odluci, nacionalni sud je izložio sumnje koje ima u pogledu usklađenosti članka 364a ABGB-a i prava Zajednice s obzirom na razliku u postupanju koja proizlazi iz te odredbe između, na jednoj strani, poduzeća koje upravlja pogonom koji je dobio službenu autorizaciju Austriji, i kojem ne prijete mogućnost tužbe od strane susjeda, uključujući i moguću tužbu radi zabrane smetanja te, na drugoj strani, poduzeća, poput ČEZ-a, koje upravlja pogonom, u ovom slučaju nuklearnu elektranu, koja je dobila autorizaciju od strane nadležnih vlasti druge države članice i suočena je s takvom tužbom radi prestanka smetanja.
70. U tom pogledu, nacionalni sud je preciznije identificirao četiri odredbe EZ Ugovora koje, prema njenu, mogu zabranjivati takvu razliku u postupanju, a to su redom članak 10 EZ, 12 EZ, 28 EZ i 43 EZ.

Razmatranja podnesena Sudu

71. Bez predrasuda prema stajalištu koje su zastupali u pogledu četiri gore spomenute odredbe EZ Ugovora, ČEZ, češka, francuska i poljska Vlade i Komisija tvrde sa su za pitanja koje je postavio nacionalni sud relevantne niz odredaba EAEZ Ugovora i pravila usvojenih na njegovom temelju.
72. Zauzimajući stajalište da su razlike u postupanju u pitanju u glavnom postupku suprotne članku 12 EZ Ugovora, Komisija u tom smislu inter alia tvrdi da je zabrana diskriminacije propisana tom odredbom opće načelo koje se također primjenjuje u skopu EAEZ Ugovora ili da, u najmanju ruku, činjenica da se slučaj odnosi na poduzeće koje ulazi u opseg ugovora ide u prilog primjene članka 12 EZ. Članci 30 EA do 32 EA, Direktiva 96/29 i članak 37 EZ posebno upućuju da situacija u pitanju u glavnom postupku ulazi u opseg EAEZ Ugovora.
73. Komisija je na raspravi između ostalog izjavila u tom smislu da, ako država članica ne dozvoljava dopustivost tužbe radi zabrane smetnje kada je aktivnost koja izaziva smetnju službeno autorizirana od strane te države ne može dopustiti takvu tužbu kada je aktivnost u pitanju aktivnost nuklearne elektrane osnovane u drugoj državi članici gdje je dobila službenu autorizaciju. Takvo razlikovanje u postupanju ne može, tvrdi Komisija, biti opravdano, između ostalog zato jer takva autorizacija ukazuje, temeljem prava koje proizlazi iz EAEZ Ugovora, da je poštivanje ograničenja izlaganja ionizacijskoj radijaciji bilo pravilno ispitano i pod stalnom je kontrolom.
74. Prema češkoj Vladi, članci 30 EA do 39 EA i članci 7, 8, i 14 Konvencije o nuklearnoj sigurnosti su primjenjivi u glavnom postupku. Ispitivanje od strane austrijskog suda autorizacije rada temelinske nuklearne elektrane izdane od Državnog ureda za nuklearnu sigurnost, koji je nacionalno tijelo u Češkoj republici ustanovljeno u skladu s člankom 8 te konvencije, zanemaruje gore navedene odredbe, uključujući i ovlasti koje su dane tom tijelu i, u skladu s tim, članak 192. EZ.
75. Na raspravi, ČEZ je tvrdio da ispitivanje službene autorizacije izdane od strane nadležnih čeških vlasti ili sigurnosti temelinske nuklearne elektrane od strane austrijskog suda ograničava

nadležnost Češke Republike koja joj je priznata Konvencijom o nuklearnoj sigurnosti i zanemaruje kako konvenciju tako i dužnost iskrene suradnje propisane člankom 192 EA.

76. Poljska Vlada smatra kako članci 30 EA do 39 EA, Direktiva 96/29, posebno njezini članci 4(1)(a) 13, 44 te 45 i Konvencija o nuklearnoj sigurnosti, uključujući njene članke 7, 14 i 15 ustanovljuju minimum usklađenih standarda za ispuštanje ograničenih doza ionizacijske radijacije koje mora poštivati svaka nuklearna elektrana kako bi dobila dozvolu za rad. Te odredbe također propisuju potrebno uvođenje sigurnosnih procjena i kontrola u obliku analiza, nadgledanja, testiranja i inspekcija i omogućavaju kako Komisiji, kroz lokacijske inspekcije i obavijesti koje joj se moraju dostaviti tako i države članice, kroz među-stranačke konzultacije i dijeljenje informacija, da provedu procjenu aktivnosti u nuklearnoj elektrani. U takvim okolnostima, nacionalni sud bi se trebao ograničiti na utvrđivanje ima li ČEZ autorizaciju za temelinsku nuklearnu elektranu; ići iza toga je suprotno članku 192 EA.
77. Francuska vlada, koja se umiješala u fazi usmenog postupka, je izjavila da je u konkretnom slučaju bilo nužno u obzir uzeti članke 30 EA do 32 EA, 33 EA, 35 EA, 37 EA i 38 EA, tumačene u svjetlu prakse Suda i Direktive 96/29 čija konkretna svrha je da odredi okvir za zaštitu stanovništva od rizika povezanih sa nuklearnim pogonima.
78. Francuska Vlada je dodala kako su radni uvjeti u temelinskoj nuklearnoj elektrani bili podloženi dubinskom ispitivanju od strane Komisije za vrijeme pristupnog postupka i njen rad nije doveden u pitanje u to vrijeme. Isto ukazuje na inspekcije koje je obavila Komisija i njeno pozitivno mišljenje, koja su navedena u točkama 47 do 48 ove odluke.
79. Francuska Vlada nadalje tvrdi da okvir ustanovljen EAEZ Ugovorom ne dozvoljava sudu države članice da naredi upravljaču nuklearne elektrane koja radi u drugoj državi članici, u skladu s zahtjevima koji su propisani zakonodavstvo donesenim unutar tog okvira, da prilagodi ili prekine rad te elektrane
80. Štoviše, francuska i poljska vlada su na raspravi ukazale da dijele mišljenje Komisije kako je načelo zabrane diskriminacije temeljem državljanstva koje je propisano u članku 12 EZ opće

načelo koje je također primjenjivo na područje pokriveno EAEZ Ugovorom. Izjavljuju kako je to načelo u konkretnom slučaju ugroženo razlikama u postupanju do kojih dolazi temeljem članka 364a ABGB u odnosu na nuklearne elektrane kojima je autorizaciju izdana u državi članici različitoj od Republike Austrije u skladu s pravilima koja su bila predmet minimalne harmonizacije na nivou Zajednice.

Zaključci Suda

81. Činjenica da je nacionalni sud, formalno govoreći, formulirao pitanje podneseno u zahtjevu za prethodnim tumačenjem pozivajući se na određene odredbe prava Zajednice ne sprječava Sud da nacionalnom sudu pruži sve aspekte tumačenja koje mogu biti od koristi u odlučivanju slučaja pred njim, bez obzira je li se taj sud na njih pozvao u svom pitanju (vidi između ostalog predmet C-258/04 *Ioannidis* [2005] ECR I-8275, točka 20 i citiranu sudsku praksu i predmet C-152/03 *Ritter-Coulais* [2006] ECR I-1711, točka 29 i citiranu sudsku praksu). Na Sudu je, imajući na umu predmet spora, da iz svih podataka koje mu je pružio nacionalni sud, posebno iz obrazloženja rješenja koje sadrži pitanja, izvede sva nedoumice koje zahtijevaju tumačenje (vidi, inter alia, predmet 35/85 *Tissier* [1986] ECR 1207, točka 9.).
82. Sud, u konkretnom slučaju, kao preliminarni argument, primjećuje da se spor u glavnom postupku odnosi uglavnom na pitanje je li dozvoljeno obavljati industrijsku aktivnost koja uključuje rad nuklearne elektrane i ako je tome tako kakvi tehnički uvjeti se mogu nametnuti takvoj elektrani zbog stvarne ili potencijalne smetnje koja je navodno uzrokovana zemljištu smještenom u drugoj državi članici zbog njegove moguće izloženosti ionizacijskoj radijaciji koja izvire iz te elektrane.
83. Takva industrijska aktivnost, samom svrhom svog postojanja i u velikoj mjeri, ulazi u opseg primjene EAEC Ugovora i neosporno je da ugovor sadržava skup pravila koji se odnose točno na zaštitu stanovništva i okoliša od ionizirajuće radijacije.
84. Štoviše, Sud ima, prema člancima 234 EZ i 150 EA, identičnu nadležnost u svrhu tumačenja relevantnih odredaba EZ i EAEZ Ugovora. Stoga, činjenica da je nacionalni sud uputio zahtjev

za prethodnim tumačenjem, formalno gledajući, temeljem članka 234 EZ radi tumačenja odredbi EZ Ugovora ne sprječava ovaj Sud da nacionalnom sudu pruži sve elemente koji mu mogu biti od pomoći u odlučivanju u slučaju pred njim, uključujući kada oni ulaze u opseg EAEZ Ugovora i traže da sud odluči temeljem svoje nadležnosti prema članku 150 EA (vidi u tom smislu predmet 44/84 *Hurd* [1986] ECR 29, točke 1 i 14).

85. Moramo se također prisjetiti kako članak 305(2) EZ izričito nalaže da odredbe EZ Ugovora ne derogiraju odredbe EAEZ Ugovora.

86. U konkretnom slučaju, ispitivanje načela i konkretnih odredbi EAEZ Ugovora i određenih mjera donesenih na njihovoj osnovi, kao što će biti pokazano kasnije, omogućuju da se nacionalnom sudu pruži odgovor na postavljena pitanja.

Načelo zabrane diskriminacije temeljem državljanstva unutar opsega nadležnosti EAEZ Ugovora

Postojanje načela

87. Članak 12. EZ, na koji se upućuje u trećem pitanju, zabranjuje bilo kakvu diskriminaciju na temelju državljanstva unutar opsega primjene EZ Ugovora.

88. Iako EAEZ Ugovor ne sadrži odredbu koja odgovara ovoj odredbi EZ Ugovora ostaje činjenica da je, kao što je vrlo rano Sud naglasio, načelo propisano člankom 12 EZ predstavlja dio „načela“ Zajednice i da je pravilo jednakog postupanja među državljanima jedno od osnovnih pravnih odredbi Zajednice (vidi, inter alia, predmet 2/74 *Reyners* [1974] ECR 631, točke 15 i 24).

89. Članak 12 EZ, koji zabranjuje bilo kakvu diskriminaciju temeljem državljanstva, je poseban izraz općeg načela jednakosti, koje je po sebi jedno od temeljnih načela prava Zajednice (vidi u

tom smislu predmet 810/79 *Überschär* [1980] ECR 2747, točka 16, i predmet C-224/00 *Commission v Italy* [2002] ECR I-2965, točka 14).

90. U svjetlu navedenog, čini se kako bi bilo suprotno kako svrsi tako i ujednačenosti ugovora tolerirati diskriminaciju temeljem državljanstva, koja je zabranjena prema EZ Ugovoru temeljem članka 12 EZ unutar opsega primjene EAEZ Ugovora.

91. Stoga se mora priznati da iako je načelo zabrane ikakve diskriminacije temeljem državljanstva unutar opsega primjene prava zajednice izričito propisano člankom 12 ono je opće načelo koje je također primjenjivo prema EAEZ Ugovoru.

Postojanje, u glavnom postupku, razlike u postupanju temeljem državljanstva unutar opsega primjene EAEZ Ugovora

92. Prije svega, ustaljeno je pravo da pravila koja se odnose na jednakost u postupanju među državljanima i ne-državljanima zabranjuje ne samo očitu diskriminaciju temeljem državljanstva ili, u slučaju poduzeća, njegova sjedišta već također sve prikrivene oblike diskriminacije koji, putem primjene drugih kriterija razlikovanja, dovode do istog rezultata (vidi, inter alia, predmet C-330/91 *Commerzbank* [1993] ECR I-4017, Točka 14, i *Commission v Italy*, Točka 15).

93. U tom pogledu, rješenje o zahtjevu ukazuje kako, prema članku 364a ABGB poduzeće koje posjeduje industrijski pogon na području austrijskog teritorija koje bilo službeno dozvoljeno od strane austrijskih vlasti ne može, u načelu, biti podložno tužbi radi zabrane stvarnog ili mogućeg smetanja koje je taj pogon izazvao susjednom zemljištu uloženoj na temelju članka 364(2) ABGB-a. U takvom slučaju, jedini lijek dostupan vlasnicima susjednog zemljišta je tužba za nakanu štete zbog štete koja je stvarno nastala njihovom vlasništvu čak iako je gubitak izazvan čimbenicima koji nisu uzeti u obzir u službenom postupku autorizacije.

94. Članak 364a ABGB-a tako ne čini razliku prema posebnoj prirodi dozvoljene industrijske aktivnosti koja se odvija u pogonu ili prema čimbenicima koji su uzeti u obzir u postupku autorizacije.
95. No, nacionalni sud tvrdi kako je poduzeće koje, poput ČEZ-a, upravlja industrijskim pogonom na teritoriju druge države članice gdje je dobilo sve potrebne službene dozvole podložno tužbi radi zabrane smetnje podnesene na temelju članka 364(2) ABGB bez mogućnosti da se osloni na iznimku koja je u tom smislu propisna člankom 364a ABGB-a.
96. Štoviše, nije sporno kako su poduzeća koja upravljaju pogonom na području države članice koja nije Republika Austrija obično poduzeća koja su u toj državi osnovana.
97. Slijedi da je razlika u postupanju propisana člankom 364(2) i člankom 364(a) ABGB-a, koja ide na štetu pogona koji su dobili službenu dozvolu u državi članici koja nije Republika Austrija u stvarnosti dovodi do istog ishoda kao i razlikovanje u postupanju na temelju nacionalnosti.
98. Drugo, kako je to razlikovanje u postupanju temeljem državljanstva ustanovljeno, nužno je utvrditi ulazi li u konkretnom slučaju u opseg primjene EAEZ Ugovora.
99. Iako je istina kako EAEZ Ugovor ne sadrži naslov koji se odnosi na pogone nuklearne energije, ostaje činjenica da Naslov II tog Ugovora, pod nazivom „Odredbe radi poticanja napretka u području nuklearne energije“, uključujući Poglavlje 3 pod nazivom „Zdravlje i sigurnost“ čija je namjera osigurati zaštitu javnog zdravlja u nuklearnom sektoru (vidi, inter alia, predmet C-62/88 *Greece v Council* [1990] ECR I-1527, Točka 17).
100. Sud je našao mnogobrojno puta da se odredbe navedenog Poglavlja 3 imaju tumačiti opširno kako bi im se osigurao praktični učinak (vidi, inter alia, predmet C-29/99 *Commission v Council* [2002] ECR I-11221, Točka 78). Stoga, primijetivši da Poglavlje 3 provodi članak 2(b) EA koji zahtjeva od Zajednice da „propíše jednolične sigurnosne standarde radi zaštite zdravlja radnika i građanstva i osigura njihovu primjenu, Sud je našao inter alia kako se čini da se takva zaštita ne može postići bez kontrole izvora štetne radijacije.

101. U odlomku 72 odluke *Commission v Council*, Sud, od kojeg se tražilo da odluči o opsegu nadležnosti Zajednice u svrhu sklapanja Konvencije o nuklearnoj sigurnosti, je odlučio da Zajednica ima ovlasti, koje dijeli s državama članicama, da poduzme, u skladu s člankom 15 te konvencije, odgovarajuće korake kako bi osigurala da je u svim operacijskim fazama izlaganje radnika i građanstva ionizacijskoj radijaciji izazvane nuklearnim pogonom održavano na najmanjoj razini koju se može razumno postići te da niti jedna osoba nije izložena radijacijskim dozama koje prelaze propisana nacionalna ograničenja doza.

102. U odlomku 82 iste odluke, Sud je dodao kako bi se iz njegove ranije prakse moglo zaključiti kako je neprikladno, da bi se odredile nadležnosti Zajednice, postavljati umjetne razlike između zaštite zdravlja građanstva i sigurnosti izvora ionizacijske radijacije. Iz navedenog je zaključio, inter alia, kako Zajednica također ima određeni broj vanjskih nadležnosti u tim područjima koje su propisane člancima 7, 14 i 16 do 19 Konvencije o nuklearnom osiguranju, koji uređuju, redom, sustav autorizacije primjenjiv na izgradnju i rad nuklearnih elektrana, procjena i verifikaciju sigurnosti, pripremljenost za slučaj opasnosti, lokacija, dizajn i izgradnja elektrana i njihov rad.

103. U odnosu na članak 7. Konvencije o nuklearnoj sigurnosti našao je posebno da iako EAEZ Ugovor Zajednici ne jamči nadležnost autorizacije izgradnje ili rada nuklearnih pogona, prema člancima 30 EA do 32 Zajednica posjeduje zakonodavnu ovlasti propisati, u svrhu zaštite zdravlja, sustav autorizacije koji se mora primjenjivati u državama članicama. Takav zakonodavni akt predstavlja mjeru koja nadopunjuje osnovne standarde sadržane u članku 30 EA (*Commission v Council*, Točka 88 i 89).

104. Kada se tumači članak 37. EA, koji predstavlja odredbu koju se mora poštivati kako bi se spriječio rizik radioaktivnog zagađenja vode, zemlje, ili zraka druge države članice, Sud je među ostalim našao da taj članak treba tumačiti u smislu da se Komisiji moraju pružiti osnovni podaci o bilo kojem plan odlaganja radioaktivnog otpada prije nego što je to odlaganje dobilo dozvolu od strane nadležnih vlasti države članice u pitanju. Sud je u tom smislu upozorio na vrlo veliku važnost uputa koje Komisija može dati toj državi članici nakon savjetovanja s grupom

stručnjaka i koje države članice moraju biti u poziciji detaljno proučiti u okolnostima u kojima bi Komisijine upute mogle uzeti u obzir prije izdavanja dozvole (predmet 187/87 *Land de Sarre and Others* [1988] ECR 5013, točkke 12. do 16., i predmet C-61/03 *Commission v United Kingdom* [2005] ECR I-2477, Točka 39.).

105. Iz navedenog slijedi kako postupak službene autorizacije izgradnje i rada nuklearnih pogona, u njihovim različitim aspektima koji se odnose na zaštitu zdravlja građanstva od opasnosti ionizacijske radijacije, ulazi u opseg primjene EAEZ Ugovora.

106. Svrha tužbe u glavnom postupku je utvrditi opravdavaju li stvarni ili mogući učinci trenutne ili buduće ionizacijske radijacije koja izvire iz temelinske nuklearne elektrane naredbu da ČEZ, usprkos autorizaciji koja mu je dana, uskladi ili prekine rad elektrane kako bi se spriječili ili umanjili ti učinci ili rizici.

107. Slijedi kako razlika u postupanju iz odlomka 97. ove odluke, poput ove u glavnom postupku, ulazi u opseg primjene EAEZ Ugovora.

Postojanje opravdanja

108. U skladu s praksom Suda, zaključak iz odlomka 107 ove odluke sam nije dovoljan da podrži zaključak kako nacionalna odredbe krše zabranu diskriminacije na temelju državljanstva prema EAEZ Ugovoru. Također je neophodno utvrditi ne može li se činjenica da se u skladu s člankom 364a ABGB nije uzela u obzir autorizacija izdana u pogledu nuklearnog pogona koji se nalazi u državi članici koja nije Austrija i sama primjena članka 364(2) ABGB-a u pogledu tog pogona opravdati objektivnim razlozima koji nisu vezani uz državljanstvo i, ako je tako, je li takva razlika u postupanju razmjerna legitimnom cilju koji se želi postići (vidi u tom smislu, inter alia, u pogledu članka 12 EZ predmet *Commission v Italy*, Točka 20; predmet C-164/07 *Wood* [2008] ECR I-4143, Točka 13.; i predmet C-524/06 *Huber* [2008] ECR I-0000, Točka 75.).

109. Što se tiče, prvo, upita iz pitanja 1(b) i 2(b) mora se primijetiti da volja austrijskog zakonodavca da u obzir uzme interese domaćih ekonomskih aktera, isključujući one ekonomskih aktera s poslovnim nastanom u drugim državama članicama, ne može biti prihvaćen kao opravdanje razlike u postupanju do koje dolazi temeljem zakonodavstva u pitanju u glavnom postupku. Baš kao što ne mogu opravdati prepreke temeljnim načelima slobodnog kretanja dobara ili slobode pružanja usluga, razlozi čisto ekonomske prirode ne mogu opravdati diskriminaciju na temelju državljanstva unutar opsega primjene EAEZ Ugovora.
110. Što se tiče, drugo, opravdanja koja se mogu koristiti u pogledu zaštite života ili zdravlja, na koje upućuje nacionalni sud, odnosno zaštita okoliša ili vlasništva, na koje upućuje Land Oberösterreich, oni se također ne čine takvima da bi mogli opravdati razliku u postupanju, poput ove u pitanju u glavnom postupku, prema službenoj autorizaciji izdanoj od strane austrijskih vlasti u pogledu industrijskih pogona smještenih u Austriji i one koja je izdana u pogledu nuklearne elektrane smještene u drugoj državi članici od njenih nadležnih vlasti.
111. Sud kao prethodni argument naglašava da, prema četvrtom recitalu u preambuli EAEZ ugovora, njegove ugovorne stranke su bile „željne ustanoviti uvjete sigurnosti koji će ukloniti opasnost životu i zdravlju ljudi“. Članak 2(b) EA, propisuje da, kako bi ostvarila svoju zadaću, Zajednica mora, kao što je propisano tim ugovorom, „uspostaviti jednolike sigurnosne standarde zaštite radnika i građanstva te osigurati da se oni primjenjuju“.
112. Ti aspekti pojašnjeni su u člancima 30 EA do 39 EA, koji čine Poglavlje 3 Glave II EAEZ Ugovora, i koji, kao što je Sud upozorio ranije, imaju svrhu osigurati dosljednu i učinkovitu zaštitu zdravlja građanstva od opasnosti ionizacijske radijacije, bez obzira na njen izvor i bez obzira na kategoriju osoba izloženih takvoj radijaciji (predmet C-70/88 *Parliament v Council* [1991] ECR I-4529, točkke 13. i 14.).
113. Članci 30 EA i 31 EA propisuju, prvenstveno, da Zajednica, nakon što je dobila mišljenje grupe znanstvenih stručnjaka, usvoji osnovne standarde zaštite zdravlja građanstva od opasnosti koje dolaze od ionizirajuće radijacije.

114. Prema prvom stavku članka 33. EA, svaka država članica je dužna donijeti odgovarajuće odredbe, bilo kroz zakonodavstvo, upravne propise ili upravno djelovanje, kako bi osigurala usklađenost s osnovnim standardima koje je usvojila Zajednica. No, prema drugom stavku članka 33. EA Komisija može donositi prikladne preporuke radi harmonizacije odredaba koje su u tom području primjenjive. Kao što je Sud primijetio, ta nadležnost da donosi preporuke može se koristiti, inter alia, u pogledu aspekata koji se odnose na dizajn i izgradnju, ali i na rad nuklearnog pogona, a koji jamče primjenu osnovnih standarda.
115. Ti osnovni standardi, koji se između ostalog moraju voditi načelom optimizacije zaštite (vidi u tom smislu predmet C-376/90 *Commission v Belgium* [1992] ECR I-6153, Točka 27) i koji su bili dopunjeni nekoliko puta kako bi uzeli u obzir znanstveni razvoj znanja o zaštiti od radijacije su utvrđeni Direktivom 96/29.
116. Kao što je utvrđeno točkama 23 do 34 ove presude, Direktiva 96/29 također sadrži niz odredaba koji se odnose na sustav autorizacije, praćenje, inspekciju i intervenciju u slučaju radiološke opasnosti koje države članice moraju uvesti u svoju postupke koji sadrže rizik od ionizacijske radijacije za građanstvo.
117. Drugo, pravni sustav uspostavljen EAEZ Ugovorom u odnosu na zaštitu zdravlja nije ograničen na određivanje osnovnih standarda već također uključuje i važan odjeljak koji se odnosi na poštivanje tih standarda i praćenje radioaktivnost zraka, vode i zemlje.
118. Odredbe Poglavlja 3 Glave II EAEZ Ugovora čine skladnu cjelinu koja da Komisiji ovlasti priličnog opsega kako bi zaštitila stanovništvo i okoliš od rizika nuklearnog zagađenja (vidi *Land de Sarre and Others*, Točka 11, i *Commission v Council*, Točka 79).
119. To je posebno svrha članaka 35 EA do 38 EA koji, kao što je Sud primijetio u ranijim slučajevima, Komisiji daju konkretne ovlasti (*Commission v United Kingdom*, Točka 35).

120. Članak 35 EA tako zahtjeva od država članica da uspostave institucije koje su nužne kako bi se provelo kontinuirana provjera razine radioaktivnosti u zraku, vodi i zraku i osiguralo poštivanje osnovnih standarda.
121. Prema drugom stavku članka 35 EA Komisiji je dano pravo pristupa tim institucijama kako bi potvrdila njihov rad i učinkovitost. Članak 36 EZ nadalje propisuje obvezu nadležnih nacionalnih vlasti da redovito obavještavaju Komisiju o provjerama navedenim u članku 35. EA tako da Komisija uvijek informirana o razini radioaktivnosti kojoj je javnost izložena.
122. Kao što je napomenuto u odlomku 47. ove odluke, Komisija je poduzela provjere u Temelinu u skladu s člankom 35 EA 2004. i 2005. godine.
123. Kao što je navedeno u odlomku 104. ove odluke, svrha članka 37. EA je spriječiti mogućnost radioaktivnog zagađenja vode, zemlje i zraka druge države članice. Prema toj odredbi Komisiji se moraju podastrijeti opći podaci koji se odnose na bilo kakav plan odlaganja radioaktivnog otpada prije no što je odlaganje dobilo dozvolu od nadležnih vlasti države članice u pitanju kako bi se osiguralo da država članica detaljno ispita upute koje bi joj Komisija mogla dati nakon što se savjetovala s grupom stručnjaka u okolnostima gdje bi Komisije upute mogle biti uzete u obzir prije dodjele dozvole.
124. Sud je već ranije naglasio važnost uloge koju u ovom području ima Komisija s obzirom na svoj jedinstven pregled nad razvojem u industriji nuklearne energije na teritoriju Zajednice (*Land de Sarre and Others*, točke 12 and 13).
125. Kao što je navedeno u odlomku 48. ove odluke, 24. studenog 2005 Komisija je izdala mišljenje temeljem članka 37 EA u kojem je zaključila da je provedba planiranog odlaganja radioaktivnog otpada, u bilo kojem obliku, koji je nastao promjenama u temelinskoj nuklearnoj elektrani, nije takva da bi proizvela, bilo pri normalnom radu ili u slučaju nesreće vrste i veličine razmatranih u općim podacima, značajno radioaktivno zagađenje sa stajališta zdravlja vode, zemlje ili zraka druge države članice.

126. Na posljetku, članak 38 EA daje Komisiji, s jedne strane, ovlast da donosi preporuke državama članicama u pogledu razine radioaktivnosti u zraku, vodi i zemlji i, s druge strane, u slučaju opasnosti, ovlast da donosi direktive koje od države članice u pitanju traže da poduzme, u roku koji je propisala Komisija, sve neophodne mjere kako bi spriječila povredu osnovnih standarda i osigura poštivanje propisa. Ako država članica ne bi u propisanom roku provela Komisijinu direktivu Komisija ili bilo koja druga država članica u pitanju mogu, odstupajući od članaka 141 EA i 142 EA, podnijeti tužbu Sudu pravde.
127. Treće, mora se imati na umu da su Europska Zajednica za Atomska Energiju kao i njene članice stranke Konvencije o nuklearnoj sigurnosti čiji je cilj prema članku 1(ii), između ostaloga, „ustanoviti i održati učinkovite obrane u nuklearnim pogonima od potencijalnih radioloških rizika kako bi se pojedinci, društvo i okoliš zaštitili od štetnih učinaka radijacije iz takvog pogona“.
128. U tom pogledu, članak 15. te Konvencije propisuje kako svaka ugovorna stranka mora poduzeti odgovarajuće korake koji će osigurati da se u svim izvedbenim fazama izlaganje radnika i građanstva radijaciji koja izvire iz nuklearnog pogona održava na najnižoj razini koju je razumno moguće ostvariti.
129. Preambula te konvencije nadalje propisuje, u (iii), da „...odgovornost za nuklearnu sigurnost leži na državi koja ima nadležnost nad nuklearnim pogonom“ dok članak 7(2) iste konvencije nalaže da svaka ugovorna stranka mora uspostaviti i održavati zakonski i regulatorni okvir koji sadrži između ostaloga sustav licenciranja nuklearnih pogona i sprječavanja rada nuklearnih pogona bez dozvole, sustav regulatornih inspekcija i procjena nuklearnih pogona kako bi se utvrdilo poštivanje primjenjive regulative odnosno uvjete iz dozvole te mjere koje će osigurati provedbu primjenjive regulative odnosno uvjete iz dozvole.
130. Četvrto, mora se imati na umu da, kao što je ukazano u točkama 45 i 46 ove odluke, u pregovorima koji su prethodili pristupanju 10 novih država članica Europskoj Uniji 1. svibnja 2004. godine pitanja koja su se ticala sigurnosti elektrana u tim državama, uključujući i temelinsku elektranu, su bila predmet Komisijine procjene što je i dovelo do izrade preporuka

Zajednice u pogledu poboljšanja tih reaktora kako bi ih se dovelo na razinu sigurnosti koja je usporediva onoj koja u pogledu usporedivih reaktore prevladava u Europskoj Uniji i čija provedba je bila nadgledana od strane Komisije i Vijeća.

131. Mora se također imati na umu da, u slučaju zakazivanja sustava zaštite koji je uveden EAEZ Ugovorom, države članice na raspolaganju imaju niz sredstava kako bi osigurale ispravke koje su nužne u tim okolnostima.
132. Prije svega, članak 32 EA daje svakoj državi članici pravo zatražiti da se osnovni standardi revidiraju ili dopune u skladu s člancima 30 EA i 31 EA; Komisija je dužna ispitati takve zahtjeve.
133. Sljedeće, prema članku 142 EA, država članica koja smatra da druga država članica nije ispunila obveze iz EAEZ Ugovora može pokrenuti to pitanje pred Sudom. U slučajevima opasnosti opisanim u članku 38 EA pitanje se čak može odmah pokrenuti pred Sudom .
134. Završavajući, poput odgovarajućih odredbi EZ Ugovora. članci 145 EA do 149 EA propisuju mehanizme sudske kontrole koji se odnose kako na zakonitost mjera donesenih od strane Vijeća ili Komisije tako i slučajeve gdje jedna od tih institucija, suprotno EAEZ Ugovoru, nije donijela odluku.
135. U takvim okolnostima, Sud smatra da, ako je država članica donijela domaće odredbe koje, poput članka 364a ABGB-a, kako ih tumači nacionalni sud, sprječavaju podnošenje tužbe radi zabrane stvarne ili moguće smetnje kada navodna smetnja izvire iz pogona koji su službeno autorizirani, ta država članica ne može, u načeli, isključiti iz opsega primjene takve odredbe autorizacije izdane u pogledu nuklearnih pogona koji se nalaze u drugim državama članicama smatrajući da je takvo isključenje opravdano temeljem zaštite života, javnog zdravlja, okoliša ili vlasništva.
136. Takvo isključenje u potpunosti zanemaruje činjenicu da je zakonodavni okvir Zajednice, koji je opisan u točkama 11 do 134 ove odluke, a čiji sastavni dio su i takve autorizacije, točno

doprinosi osiguranju takve zaštite. Takvo isključenje se ne može biti smatrano nužnim za postizanje zaštite i stoga također ne zadovoljava zahtjev razmjernosti.

Obveza tumačenja nacionalnog prava na način koji će osigurati poštivanje prava Zajednice

137. Kao što svjedoče pitanja 1(f), 2(f), 3(d) 4(c), nacionalni sud također želi znati koje su vjerojatne posljedice mogućeg nepoštivanja prava Zajednice zbog tumačenja koje nacionalni sudovi trenutno koriste u odnosu na zakonodavstvo u pitanju u glavnom postupku.
138. U tom smislu mora se imati na umu da, prema ustaljenoj sudskoj praksi koja je razvijena u pogledu članka 10 EZ, i koja je primjenjiva u pogledu članka 192 EA, dužnost koje te odredbe nameću državama članicama da poduzmu sve prikladne mjere, bilo općenite ili pojedinačne prirode, kako bi osigurale provedbu dužnosti koje proizlaze iz prava Zajednice važeća je za sve vlasti država članica, uključujući, u pogledu stvari u njihovoj nadležnosti, sudove. Kada primjenjuju domaće pravo nacionalni sud ga mora, koliko god je moguće, tumačiti na način koji je u skladu s zahtjevima prava Zajednice. Kada primjene u skladu s tim zahtjevima nije moguća nacionalni sud mora u potpunosti primijeniti pravo Zajednice i zaštititi pravo koje ono jamči pojedincima, ako je potrebno izuzimajući iz primjene bilo koju odredbu čija primjena bi u okolnostima slučaja vodila do rezultata koji su suprotni pravu Zajednice (vidi, inter alia, predmet 157/86 *Murphy and Others* [1988] ECR 673, točka 11, i predmet C-262/97 *Engelbrecht* [2000] ECR I-7321, točke 38 do 40).
139. U svjetlu svega navedenog, odgovor na poslana pitanja je kako načelo zabrane diskriminacije temeljem državljanstva sprječava unutar opsega primjene EAEZ Ugovora primjenu zakonodavstva države članice, poput ovog u pitanju u glavnom postupku, prema kojem poduzeće koje posjeduje potrebu službenu autorizaciju rada nuklearne elektrane koja se nalazi na teritoriju druge države članice može biti predmet tužbe radi zabrane kojom bi se spriječilo stvarno ili moguće smetanje susjednom zemljištu koje izvire iz tog pogona dok poduzeće koje ima industrijski pogon koji se nalazi u državi članici u kojoj je tužba podnesena i posjeduje službenu autorizaciju ne može biti predmet takve tužbe i može biti samo predmet tužbe radi naknade štete koja je nastala susjednom zemljištu.

140. Temeljem sljedećeg odgovora, na nacionalnom sudu je da domaće zakonodavstvo koje mora primijeniti tumači, koliko je god moguće, na način koji je u skladu sa zahtjevima prava Zajednice. Ako takvo tumačenje u skladu s pravom Zajednice nije moguće, nacionalni sud dužan je u potpunosti primijeniti pravo Zajednice i zaštititi prava koje ono jamči pojedincima te izuzeti iz primjene, ako je potrebno, bilo koju odredbu sve dok bi njena primjena u okolnostima slučaja dovela do rezultata koji su suprotni pravu Zajednice.

Troškovi

(izostavljeno)